

TÜRKİYE'DE İNTERNET'İ SANSÜR ETME MEKANİZMASI ve ARKASINDA YATAN ZİHİN ÖRÜNTÜSÜ: KAMUOYUNU YANILTICI KÖŞE YAZILARI VE HABERLERİNE YANIT

Alternatif Bilişim Derneği

15 Mayıs 2011 tarihinde tüm Türkiye'de İnternet üzerinden örgütlenen ve kolektif bir biçimde "İnternet yaşamdır, sansürlenemez", "Çocukları filtre değil ebeveynleri korur", "Devlet eliyle topyekun filtre sansürdür" diyerek eş anlı olarak sokaklara ve meydanlarda çıkan kamuoyu, BTK'nın kamuoyunu gerektiği şekilde bilgilendirmeden ve görüşünü almaksızın hazırladığı ve sessiz sedasız bir şekilde, diğer bir deyişle "yangından mal kaçırmaya" uygulamaya sokma girişiminde bulunduğu "İnternet'in Güvenli Kullanımı Usul ve Esaslar" adlı Kurul Kararına karşı haklı toplumsal tepkilerini ve kaygılarını dile getirmişlerdir. Anımsanması gereken, 15 Mayıs 2011 de "İnternet yaşamdır, sansürlenemez" diyen yurttaşların İnternet mecrasında tüketici olmadıklarını, lakin siyasal, kültürel ve toplumsal hak ve sorumlulukları olan yurttaş olduklarını siyasal otoritelere göstermeleri, yurttaşlık bilinci ile BTK eliyle uygulanmaya çalışılan topyekun filtreleme karşı kolektif eylem ve bilinç geliştirmeleridir.

İlginç olan, hak ve sorumluluklarına demokratik şekilde sahip çıkan yurttaş örgütlenmesine karşı, geleneksel ve ana akım medya sahiplerinin egemen söyleme dahil olmaları/ taraf olma/sözbirliği ve tabii ki güç birliği yapma süreci çerçevesinde bu medya organlarında istihdam edilen, kalemlerini/sözlerini/klavye tuşlarını bu söylemin tahsisi için kullanan köşe yazarı ve haber muhabiri gibi "ideologların" 17 Mayıs 2011 tarihinden itibaren "iş başına"na koşulmalarıdır. Bu ideologlar tarafından Türkiye'de gitgide daralan/daraltılan, yok edilen ifade ve bilgiye erişim özgürlüğü ile hakkına sahip çıkan yurttaş eylemleri ve farkındalığına yönelik olarak yanlış ve kasıtlı bilgilendirme "hareketi" başlatılmıştır. Ürettikleri medya metinlerine bakıldığında, kurul kararına karşı eleştirilerin eksiltildiğini ve kendi yanıtlarının da kasıtlı olarak yanıtıcı oldukları görülmektedir. Bu noktada egemen iktidar tarafı/kalemdeşi olmayı seçiş/konumlanış sonucu kamunun gerçekleri bilme hakkına karşı yaptıkları yanlış-eksik ve kasıtlı üretimlerin, kendi deyişleri ile "vicdanlarına" gerçekten sinip sinmediğini sorgulamak lazım. Tabii akıl tutulması bir yana... Immanuel Kant aydınlatma düşüncesinin bireylere kazandırdığı en önemli hakkın ve sorumluluğun, bireyin aklının kendi özgür iradesi ile kullanabilme yetisi olduğuna dikkat çeker. Bireyin aklını özgür iradesi ile kullanabilmesi için, kendini geliştirebilecek bilgi kaynaklarına erişebilmesi gereklidir. Bu bağlamda, Türkiye'de İnternet mecrasına yönelik muhafazakar ve sansürcü denetimin arkasındaki zihin örüntüsü apaçık bir şekilde ortaya çıkmaktadır. İşte bu zihin örüntüsü yurttaşını sadece biat eden "kul" ve/ya "teba" olarak konumla(ndır)mak istemektedir. Bu nedenle de yurttaşın "İnternet yaşamdır, sansürlenemez" ve "devlet eliyle topyekun filtre sansürdür" tepkisi ile haklarına sorumlu bir şekilde 15 Mayıs 2011 de sahip çıkması bugün egemen iktidar tarafı/kalemdeşi ideologları harekete geçirmiştir. İdeologlar da "kamunun ve yurttaşın hakkı ve yararı gerçeğine" karşı vicdan sızlatıcı bir şekilde yanlış-eksik ve kasıtlı medya metni üretimi yapmaktadır.

İnternet'in güvenli kullanımını tüm yurttaşlar istemektedir. Bu haklı bir taleptir. Ama burada İnternet'in güvenli kullanımı denildiğinde: kişisel verilerin güvenliğinin korunduğu, mahremiyetin ihlal edilmediği, ırkçı, cinsiyetçi nefret söylemine, aşırı şiddet ve saldırgan içeriklere, kadın-erkek ve çocuk bedenlerinin meta değerine indirgenmesine ve şeyleştirilmesine, verinin ve kullanıcının ticarileştirilmesine, veri eşleşmesi ve veri hırsızlığına, niteliksiz ve yanıtıcı enformasyona karşı

kullanıcı farkındalığının geliştirildiği bir kavrayış yatmaktadır. Bu kavrayışın temelinde kullanıcının her düzeyde İnternet, daha genel bir tanımla **yeni medya okuryazarlığının**, geliştirilmesi yani pedagojik çözümler yatar. Oysa, Türkiye’de çocukların korunması adı altında egemen siyasi irade, ahlaki bir panik yaratmakta, bu paniği medya ideologlarının yanlış-eksik ve kasıtlı medya metinleri üretimi ile de desteklemektedir. İnternet’in güvenli kullanımını talep etmek tüm yurttaşların hakkıdır, bu hak BTK tarafından demokratik bir toplumda yurttaşın sivil hakları gasp edilerek otoriter bir şekilde merkezden düzenlenmeye çalışılmakta, İnternet mecrası adım adım sansürlenmektedir. Burada yurttaş oldukça haklı sorular somaktadır:

- Beyaz ve siyah filtreleri hangi yetki ve yetkinlikle BTK yapmaya kalkmaktadır?
- Neden tektip bir aile ve tektip bir çocuk profili ile tektip bir ahlak, tektip bir doğru, tektip bir iyi, tektip bir faydalı/zararlı tanımı ön görülmektedir? Göreceli olan bunca şey neden tektipleştirilmeye çalışılmaktadır. Bireysel çözümler mümkün olduğu halde ve hali hazırda kullanılmaktayken, neden devlet eliyle topyekun filtre uygulanmaktadır?
- Standart profildeki kullanıcı niçin İHS’lar tarafından dijital olarak gözlemlenmektedir? İHS’lar neden İnternet polisliğine zorlanmaktadır?
- BTK, kimin hangi filtreyi kullandığını neden bilmek istemektedir?
- Proxy ve DNS gibi temel ağ teknolojileri, neden erişim engeli aşma, filtreleri delme teknolojileri olarak tarif edilmektedir? Bu teknolojilerin bir biçimde sınırlandırılmasının İHS'lara nasıl bir iş yükü ve sorumluluk; İnterneti herhangi bir şekilde kullanan kişi ve kuruluşlara ne tür sorunlar çıkarabileceği hesaplanmakta mıdır?
- BTK yönetimli bir İnternet erişimi neden Türkiye yurttaşları için tasarlanmaktadır? Bunun nedeni yurttaşı tektipleştirmek, düşünce çeşitliliğini, farklılığını ve çoğulluğunu ortadan kaldırmak olmasın?

Bu soruların “saydam-şeffaf” ve “dürüst” bir şekilde “iyi yönetim” ilkesi dahilinde halen yanıtlanmadığını da belirtelim.

Yurttaşın bu haklı sorularının ardından, BTK’nın bu Kurul Kararının arkasındaki zihin örüntüsünü 15 Mayıs 2011 de Ankara’da Sakarya Parkında “İnternet yaşamdır, sansürlenemez” kolektif yurttaş eylemine katılan bir katılımcının dövizini görünür kılmaktadır: “Tek Devlet, Tek Halk, Tek Yönetici ve Tek İnternet”, diğer bir deyişle bireyin özgür iradesine/onun aklı ve vicdani gelişimine el konulması...

Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı’nın bugün, Türkiye’deki yeni basın yasası ve İnternette ilgili gelişmelerden ciddi endişe duyduğunu da belirterek, yurttaşları BTK’nın ve egemen iktidar tarafı/kalemdeşi ideologların söylemsel pratiklerine karşı, özgür iradelerine- “akıllarına” ve “vicdanlarına “ bir kere daha “özgürlükleri” için sahip çıkmaya davet edelim.

18 Mayıs 2011

Alternatif Bilişim Demeği